Eerste termijn programmabegroting 2027-2030 van het CDA

Voorzitter,

Allereerst onze waardering voor de organisatie. Er is de afgelopen periode veel gevraagd van onze medewerkers en ook het opstellen van deze begroting vraagt ieder jaar weer veel werk. Dat daarnaast in vijf dagen tijd 209 technische vragen van de raad zijn beantwoord, verdient wat ons betreft een extra compliment.

Voor het CDA begint een goede begroting bij een gezonde financiële basis. Roerdalen staat er financieel redelijk voor, maar als we verder vooruitkijken, zien we ook dat er keuzes nodig zijn. Daarbij moeten we goed blijven kijken naar de cijfers achter het resultaat. Geld overhouden is mooi, maar wanneer dat komt doordat investeringen worden doorgeschoven of werkzaamheden niet worden uitgevoerd, is dat iets anders dan een echte financiële meevaller.

Daarom kijken wij met belangstelling uit naar de kerntakendialoog. Wat ons betreft gaat die niet alleen over de vraag: waar kunnen we besparen? De belangrijkere vraag is: wat voor gemeente willen en kunnen wij zijn? Wat vinden we belangrijk voor onze inwoners en hoe organiseren we dat zo goed en efficiënt mogelijk?

Daarbij alvast een schot voor de boeg. Soms moet je eerst investeren om daarna structureel te kunnen besparen. Denk aan digitaliseren, anders werken of werkzaamheden slimmer organiseren. Incidentele middelen kunnen wat ons betreft juist worden ingezet om zo'n structurele verandering mogelijk te maken.

Ook aan de inkomstenkant moeten we realistisch zijn. Structureel niet indexeren betekent dat inkomsten steeds verder achterblijven bij onze kosten. Tegelijkertijd moeten we oog houden voor de betaalbaarheid. De gemeentelijke lasten in Roerdalen liggen rond het Limburgs gemiddelde en dat willen we ook nadrukkelijk meewegen bij toekomstige keuzes.

Voor de toeristenbelasting geldt daarbij dat deze de afgelopen jaren al meerdere keren fors is verhoogd en het tarief voor 2027 bovendien al in maart is vastgesteld. Wat ons betreft bekijken we daarom in de eerste helft van 2027 of een nieuwe verhoging voor 2028 daadwerkelijk nodig is.

(Leefbaarheid en wonen)
Voorzitter, leefbaarheid is voor het CDA een rode draad. Een dorp is meer dan een verzameling huizen. Het gaat om mensen die elkaar kennen, verenigingen, voorzieningen, ontmoetingsplekken en de mogelijkheid om in je eigen omgeving een toekomst op te bouwen.

Daar hoort woningbouw nadrukkelijk bij. We zien de ambities graag terug, maar ambities op papier leveren nog geen woningen op. Hoe realistisch is het tempo dat we onszelf hebben opgelegd? Waar zitten de grootste belemmeringen en wat kan de gemeente zelf doen om projecten sneller van de grond te krijgen? Daarbij willen we ook kijken of we als gemeente waar nodig meer regie kunnen nemen, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van sociale woningbouw.

En laten we breder kijken dan traditionele nieuwbouw. Woningsplitsing, andere woonvormen en het benutten van bestaande gebouwen kunnen eveneens bijdragen.

Daarom zijn we ook blij dat het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing concreet terugkomt. Dat biedt kansen voor wonen, kleinschalige bedrijvigheid en recreatie en kan tegelijkertijd leegstand en verloedering tegengaan. Na de eerdere vertraging rekenen we erop dat de nieuwe planning voor april wordt gehaald.

Ook goede en toegankelijke zorg dichtbij huis is belangrijk voor de leefbaarheid van onze dorpen. We zijn daarom benieuwd naar de verdere uitwerking van de visie op welzijn, wonen en zorg en wat die concreet betekent voor onze verschillende kernen.

(Accommodaties en voorzieningen)
Ook onze accommodaties zijn belangrijk voor de leefbaarheid. Het zijn plekken waar verenigingen actief zijn, inwoners elkaar ontmoeten en een dorp samenkomt.

Daarom zijn we enthousiast over de lopende gesprekken en samenwerking met inwoners en verenigingen. Zij weten immers als geen ander wat hun dorp nodig heeft. Daarbij moeten we kijken naar gebruik, samenwerking en multifunctionaliteit. Niet alles koste wat kost in stand houden, maar wel zorgen dat onze dorpen ook in de toekomst plekken houden waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

In diezelfde lijn zijn we blij met de herijking van het subsidiebeleid. Juist kleinere initiatieven kunnen met relatief weinig middelen veel betekenen voor een dorp, terwijl zij binnen het huidige beleid soms buiten de boot vallen. Goed dat daar opnieuw naar wordt gekeken.

(Veiligheid)
Voorzitter, dan veiligheid. We herkennen de aandacht voor ondermijning en cybercrime, maar dit zijn brede begrippen. Daarom vinden wij het belangrijk dat het actuele veiligheidsbeeld daadwerkelijk richting geeft aan onze keuzes. Waar zitten in Roerdalen de grootste risico's, waar zetten we dus op in en wat merkt een inwoner daar concreet van?

Veiligheid zit bovendien vaak dichter bij huis: zichtbare handhaving, verkeersveiligheid, buurtpreventie en het weerbaar maken van inwoners tegen oplichting.

En daarbij willen wij één onderwerp nadrukkelijk benoemen: huiselijk geweld en intieme terreur. We missen dit nu in de gekozen prioriteiten. Juist omdat veiligheid letterlijk thuis begint, horen wij graag hoe het college hiernaar kijkt en welke rol het voor de gemeente ziet.

(Kansen voor onze omgeving)
Ook op het gebied van recreatie zien we kansen. We zijn blij met de aandacht voor fiets-, gravel- en ruiterroutes. Roerdalen heeft met onze natuur, dorpen en ligging veel te bieden. Goede routes zijn prettig voor onze eigen inwoners, trekken bezoekers en kunnen daarmee ook onze lokale ondernemers versterken.

En dan toch nog even oos modertaal. Mooi dat ook het Limburgs zijn plek krijgt. Het is de taal waarmee velen van ons zijn opgegroeid, die klinkt in onze dorpen en die generaties met elkaar verbindt. Een stukje van wie we zijn.

Voorzitter,
Een begroting gaat uiteindelijk niet alleen over cijfers. Het gaat over de keuzes die we maken voor onze dorpen en voor de mensen die er wonen. En keuzes zullen nodig zijn.

Want neet alles kènt tegeliek.

Laten we daarom zuunig zeen wo ’t môt, investere wo ’t kènt en veural doon wat Roerdalen veuroet helpt.